

»Fjäril i koppel«

Av Zinat Pirzadeh,
Piratförlaget

Flykting, författare, ståuppkomiker:

Lysande debutroman av Zinat Pirzadeh

För inte så längesedan var det en ung kvinna i Norge som sa: »Om en man kan visa så mycket hat, tänk hur mycket kärlek vi kan visa tillsammans«. Hatet som, ledde till massakern på Utöya är svärbegripligt och när jag slår igen Zinat Pirzadehs roman »Fjäril i koppel« är det den unga kvinnans ord som plötsligt kommer till mig. För trots allt hat och all smärta, som en människa kan utsättas för, besitter hon kraften att bevara sin förmåga att älska.

Zinat Pirzadeh har skrivit en roman som bygger på hennes eget liv, men inte är helt självbiografisk. Vi, som följt hennes karriär, vet att hon flydde ifrån krig och tvångsäktenskap i Iran och utvisningshotad gömde sig i Norrland för att senare bli en etablerad och mycket uppskattad ståuppkomiker här i Sverige. Vi har tidigare fått ta del av hennes smärtsamma historia genom intervjuer, programmet Sommar i P1 och hennes bidrag i antologin »Min mormors historia«.

Zinat Pirzadehs debutroman utspelar sig i en liten stad i sjuttioalets Iran innan revolutionen och sedan i den omvälvande förändringens tid som revolutionen innebar, särskilt för kvinnorna. Romanen är en sällsamt vackert skriven historia berättad ur ett barns perspektiv och redan efter den dramatiska prologen är jag fängslad. Den är sagoinspirerad och kryddad med myter som är så typiska för berättartraditionen i Mel-

lanöstern. Den beskriver en ung kvinna som under en natt i Teheran förbereder sin flykt, och som under nattens timmar tänker tillbaka på det pärlband av minnen från barndomen som formade henne till den kvinna hon nu är. Ur dessa minnen växer en familjs historia fram och tillvaron för stadens invånare.

Läsaren ledsagas genom mytomspunna miljöer och berörs av fascinerande människoöden. Där finns badhusets gåtfulla tvagerska Sakine med sina magiska och hemliga skönhetsprodukter, huvudkaraktären Shirins första förälskelse Emad och makens kusin Saide som fick betala ett högt pris för sin frihetslängtan.

Även i »Fjäril i koppel« har mormodern fått en central och betydelsefull roll, och det komplicerade förhållandet mellan mor och dotter genomsyrar boken.

Tragiska och dramatiska människoöden avlöser varandra och boken blir en riktig bladvändare på slutet och avslutas med en så kallad cliffhanger. Zinat Pirzadehs berättelse slutar inte där. Jag läser någonstans att boken är den första i en trilogi. Förväntansfullt jag ser fram emot fortsättningen.

När jag lägger ifrån mig boken gör det ont. Zinat Pirzadehs och de andra kvinnornas smärta är också min. Precis som Norges smärta även blev Sveriges efter terrordåden. För så tätt sammanlänkade är vi människor. Jag känner hatet men också styrkan i kärleken och det vackra. För som Zinat säger »där hatet bor behövs fler vackra ord«. ❀

Irmeli Krans,
polis och skribent
i Morgonbris.